

Erfarenhet från alla tider och länder...

Vardagstryck

Erfarenheten från alla tider och länder utvisar att likställighet i rättigheter och skyldigheter aldrig kan ega rum i ett samhälle, der den lagstiftande och penningbeviljande makten, genom den politiska rösträttens och valrättens inskränkning, lägges i händerna på ett fåtal. Detta fåtal skall alltid deraf begagna sig, att företrädesvis tillvälla sig samhällslifvets fördelar, under det bördorna förnämligast läggas på det från deltagande i det politiska lifvet uteslutna folklagret.

Så är äfven ännu fallet i vårt fädernesland, der af 1,200,000 myndige män blott 250,000 ega valrätt till Andra Kammaren, för att ej tala om den ytterligare inskränkning i likställigheten, som härleder sig från Första Kammarens sammansättning. Under det lagstiftningen och lagskipningen i flera hänseenden erbjuder olikheter för fattige och rike, samt under det de till undervisningen anslagne medel njuggt utmätas till de förre i förhållande till de sednare, så kastas genom ett i många hänseenden orättvist skatteväsende den jämförelsevis tyngsta bördan för samhällets upprätthållande på de obemedlade, hvilka det oaktadt, i lika mån som de öfrige, med sina personer få bidra till det gemensamma försvaret.

Den likställighet mellan rike och fattige, mellan fördelar och bördor, som är så nödvändig för upprätthållandet af friden och lugnet, för utvecklingen och framåtskridandet inom samhället, kan aldrig vinnas utan valrätts tilldelande åt hvarje myndig och välfredad man. Så länge detta mål icke blifvit uppnådt, skall samhället alltid försvagas genom slitningar och stridigheter mellan folkklasserna. Så länge icke alla erhållit lika rätt att i allmänna och gemensamma angelägenheter göra sin röst gällande, skall alltid det röstberättigade folklagret förtrycka det andra. Det är derföre, som hvarje slags cencus, hvarje gradering af röstskalan, ur synpunkten af samhällsordningens och samhällsfridens upprätthållande, måste förkastas.

Den vanliga invändningen, som göres mot den lika rösträtten, är att massan icke är mogen för politisk verksamhet. Denna invändning förlorar dock med hvarje dag, som går, sin giltighet, i följd af det vetande, som genom så många kanaler i allt större omfattning sprides till folkets alla klasser. Men om den skulle ega någon grund, så ligger orsaken dertill förnämligast hos det makttegande fåtalet, som genom beskaffenheten af den undervisning, hvilken meddelas i de offentliga läroverken, kvarhåller massan i politisk okunnighet. Invändningen vittnar derföre blott om ett hyckleri, som, till maktens bibehållande i det längsta, afser massans utestängande från den politiska upplysningen. Om för öfrigt någon nation, mera än de andra, skulle vara mogen för politisk myndighet, så vore det den svenska, hvars flertal, den jordbrukande befolkningen, sedan urminnes tider bibehållit sin politiska sjelfständighet och aldrig varit underkastad en förnedrande lifegenskap. Den hofsamhet, med hvilken våra arbetare på sednare tider vid flera tillfällen uppträdt, bär äfven vittne om massans politiska mogenhet.

En annan invändning mot den lika rösträtten, som hos oss ofta förspörjes, af dem som vilja försvara fåtalets välde, är det ringa användandet af den hittills innehafda rösträtten. Om orsaken härtill äfven lätteligen skulle kunna spåras i den glesa befolkningen, med deraf följande långa afstånd, samt i ett hårdt och ansträngande arbete för lifvets uppehälle, som nästan uteslutande tager uppmärksamheten i anspråk, så utgör i alla fall en dylik företeelse hos *en* folkklass alldeles icke något skäl, hvarföre *en annan* skulle förnekas den viktigaste medborgerliga rättigheten eller deraf visa sig ovärdig.

